

КАНАДСЬКИЙ ПАСТИРСЬКИЙ ЛИСТ ПРО

# УКРАЇНУ, КАНАДУ ТА ЦЕРКВУ

Ми наближаємося до другої річниці  
повномасштабного вторгнення Росії в Україну

24 ЛЮТОГО 2024 Р



# МИ НАБЛИЖАЄМОСЯ ДО ДРУГОЇ РІЧНИЦІ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ В УКРАЇНУ

*Канадський пастирський лист*  
**ПРО МИ НАБЛИЖАЄМОСЯ ДО  
ДРУГОЇ РІЧНИЦІ  
ПОВНОМАСШТАБНОГО  
ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ В УКРАЇНУ**

## Вступ

Це запрошення до молитви та дій за мир виникло в результаті спільної подорожі, розпочатої рік тому українськими православними, католицькими, євангельськими та іншими християнськими лідерами разом із Мережею миру та примирення Всесвітнього євангельського альянсу, Євангельським братством Канади та Канадською радою церков (World Evangelical Alliance's Peace & Reconciliation Network, The Evangelical Fellowship of Canada, and The Canadian Council of Churches).

*На наших зустрічах ми досліджували духовне та історичне тло конфлікту в Україні, поточні реалії, з якими стикаються українці, яких прийняли в Канаді, і перспективи миру в Україні. Ми присвятили час молитві.*

*Разом ми закликаємо всіх християн і людей доброї волі приєднатися до спільної молитви та дії за мир.*

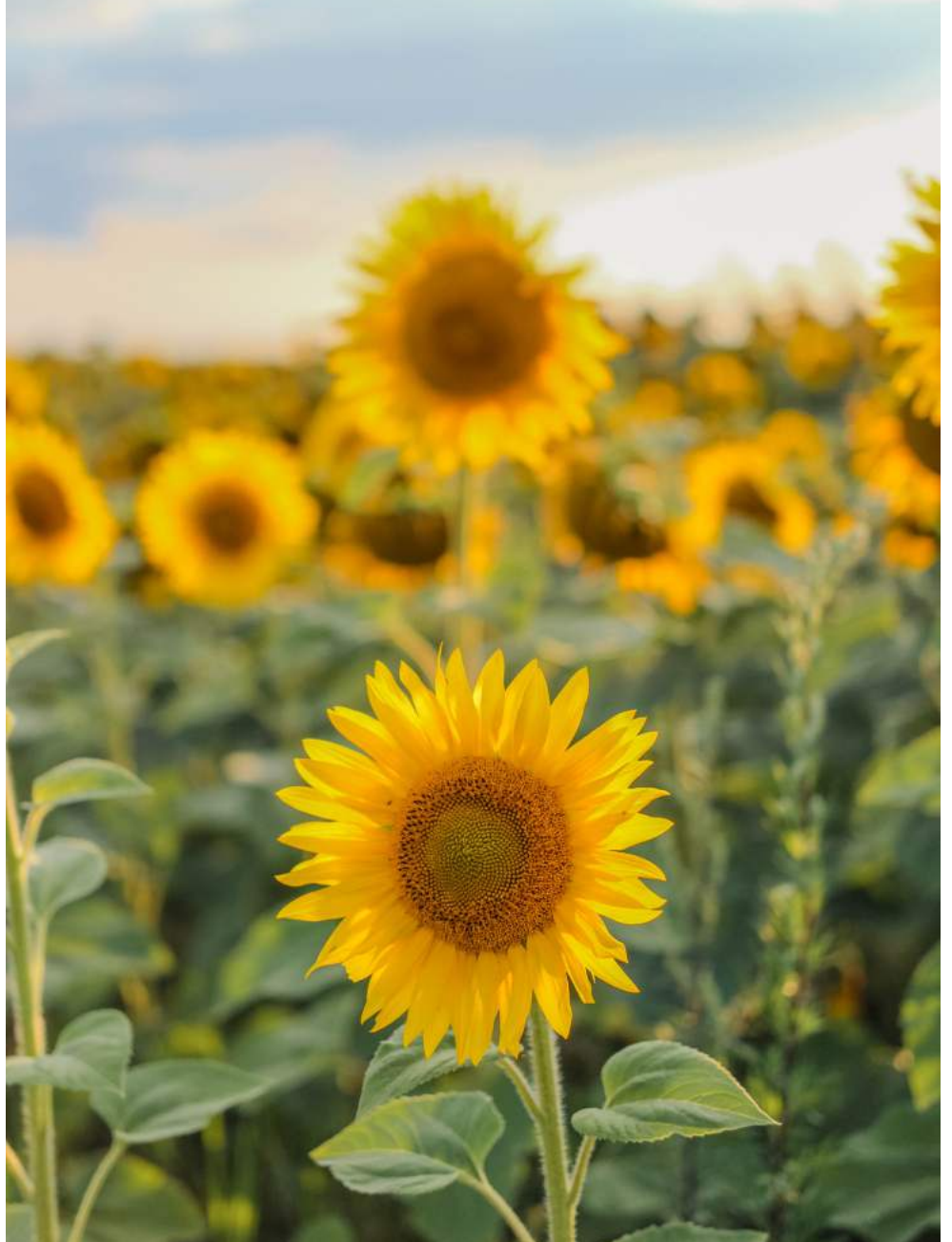






## МИР В УКРАЇНІ ТА ДЛЯ УКРАЇНИ

Оскільки ми наближаємося до другої річниці повномасштабного вторгнення Росії в Україну та десятої річниці проникнення Росії на Східну Україну та анексії Криму, потреба та бажання миру стають усе більш очевидними. Жодним чином не применшуючи та не ігноруючи страждання та горе, спричинені війною та насильством в інших регіонах світу, ми об'єднуємося, запрошуючи християн та всіх людей доброї волі з молитвою подумати про те, як ми всі покликані та можемо зробити свій внесок у досягнення миру в Україні та для України.



Говорячи словами Комісії з питань правосуддя та миру Канадської ради церков (Commission on Justice and Peace of The Canadian Council of Churches) :



Мир — це динамічний стан благополуччя та гармонії — правильні стосунки між людьми та природою, де немає страху. Ніщо і ніхто не виключений з Божого бачення миру; воно включає всі нації, культури та народи, всю населену Землю, насправді весь космос. Прагнення до миру лежить в основі екуменізму та спільного шляху примирення, ведення один одного додому

Рада церков Канади, «Принципи миру», травень, 2018.  
<https://councilofchurches.ca/social-justice/>

З часів Другої світової війни Європа не зазнавала такого насильства та руйнувань, які стали результатом російського вторгнення. Увесь наш світ постраждав від кризи українських біженців, економічних наслідків і труднощів з експортом української сільськогосподарської продукції (що особливо відчувається на глобальному півдні). Рівень людських страждань величезний. Сотні тисяч військовослужбовців з обох сторін були вбиті або поранені.

Українські цивільні особи та цивільна інфраструктура – в порушення міжнародних норм – стали мішенями, що призвело до втрати електроенергії, води, тепла, житла та життя. Основні права і свободи людини порушувалися і продовжують порушуватися, в тому числі право на релігійну свободу. Особливе занепокоєння викликає примусове вилучення дітей із домівок та сімей.

Вплив навколишнього середовища на Божий світ був величезним. Структурні виклики продовольчої безпеки та руйнування екологічної інфраструктури, такої як Каховська гребля, призвели до довгострокових

проблем для екосистем, які деякі характеризують як «екоцид». Відновлення української екосфери займе десятиліття.

Ми закликаємо лідерів Російської Федерації припинити цю війну, припинити цю несправедливу агресію, припинити насильство, яке вчиняється проти України та її народу, і негайно відкликати свої військові сили з-під міжнародно визнаних кордонів України, включаючи Крим.

## НАДІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Перед тими, хто був змушений покинути країну, постає завдання вижити в незнайомому суспільстві. Ці біженці, здебільшого жінки та діти, відірвані від усього знайомого, а особливо від сімей, чоловіків і батьків. Емоційні випробування та травми, які пережили українці на своїй Батьківщині, в Канаді, та розкидані по всьому світу, продовжуватимуть впливати на них протягом поколінь.

Одним із найбільших Божих дарів є свобода. Україна протягом століть страждала від імперського панування, українська культура, мова та духовність були пригнічені. Захищаючи свободу своєї країни, українці прагнуть того, що ми, як канадці, часто сприймаємо як належне – поваги до прав людини, верховенства права, миру, міжнародного порядку та позитивної оцінки унікального дару іншої людини, їхньої мови, їхньої культури та духовності.

*З часів Другої світової війни Європа не зазнавала такого насильства та руйнувань, які стали результатом російського вторгнення.*

Ми об'єднуємося з лідерами християнських церков України, які у своїй декларації від 10 січня 2024 року засуджують ідеологію «руського мира», яка використовувалася і продовжує використовуватися як лідерами Російської Федерації так і Російської Православної Церкви як обґрунтування та привід для вторгнення Росії в Україну.\*



\*»Очільники українських церков засуджують ідеологію «Русского мира»  
<https://irf.in.ua/p/116>



# ОДНИМ ІЗ НАЙБІЛЬШИХ БОЖИХ ДАРІВ Є СВОБОДА.

*Канадський пастирський лист  
про Україну, Канаду та Церкву*

# ЩО МИ МОЖЕМО ЗРОБИТИ?

Враховуючи жажливий і жорстокий характер війни, ми запитуємо себе: «Що Бог закликає нас, канадських християн, робити?» Бо коли страждає один член, то страждають із ним усі; якщо вшановується один член, усі радіють разом з ним (1 Коринтян 12:26). До чого закликає нас Бог? Простіше кажучи: «Що ми можемо, де б ми не були». У кожного своя роль.

## 1. МОЛИТВА

Насамперед ми покликані підносити наші молитви до Триєдиного Бога Миру: молитви за припинення ворожнечі, молитви за мир, молитви за примирення, молитви за зцілення. Ми заохочуємо всіх канадських християн молитися зі Святого Письма про реалії цього та кожного

*До чого закликає нас Бог? Простіше кажучи: «Що ми можемо, де б ми не були». У кожного своя роль.*

конфлікту, називаючи конкретні молитовні потреби, включно з реальністю духовної сили добра над злом і світла над темрявою, що впливає на нас усіх особисто на емоційному, психологічному, суспільному і духовному рівні. З нашими духовними

предками ми вигукуємо «Прийди, Господи Ісусе», як Він і обіцяв (Об'явлення 22:20).

Спільна молитва в контексті регулярних богослужінь, а також конфесійних та екуменічних молитовних мереж може бути дуже потужною, оскільки таким чином ми вшановуємо Ісусову молитву: «Нехай будуть одно, як і Ми» (Івана 17:21). Пам'ятаючи, що Сам Ісус сказав: «Я сам нічого не можу зробити», давайте довірямо цю подорож страждань, пошуку справедливості та любові Господу, нашому Богу, у вірі та єдності (1 Самуїла 17:47).

## 2. ПІДТРИМАТИ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ

Під час нашої спільної подорожі нас неодноразово вражали історії звичайних, «повсякденних» канадців, які допомагали та підтримували українських біженців особисто, емоційно, соціально, духовно та матеріально. Неможливо переоцінити важливість пропонувати їм руку дружби та сприяти розвитку спільноти як з ними, так і для них. Особливо важливо, щоб лідери церков використовували кожну нагоду, щоб заохочувати цю постійну віддану цілісну підтримку Україні та українцям, дякуючи тим, хто всередині та за межами своїх конгрегацій, за дивовижний рівень допомоги та підтримки, яку вони надали та продовжують надавати українським біженцям.

## 3. ДИПЛОМАТІЯ ЗАРАДИ СПРАВЕДЛИВОГО І СТІЙКОГО МИРУ В УКРАЇНІ

Ми також не можемо переоцінити необхідність продовжувати лобювати наших урядовців на місцевому, провінційному та федеральному рівнях. Вкрай важливо, щоб наші лідери зробили все можливе дипломатичним шляхом, щоб допомогти досягти справедливого та сталого миру в Україні; зробити так, щоб українці могли залишатися в Україні; а також допомогти українським біженцям повернутися в Україну, коли це буде безпечно. Поряд із дипломатією правильно, щоб наш уряд продовжував надавати матеріальну підтримку. Поряд із невідкладною допомогою Україні, необхідно надати ресурси для творчих шляхів встановлення миру та працювати в напрямку становлення в регіоні справедливих міжособистісних, урядових та економічних структур.

## 4. СПІЛЬНІ ЗУСИЛЛЯ ГУМАНІТАРНОЇ ПІДТРИМКИ

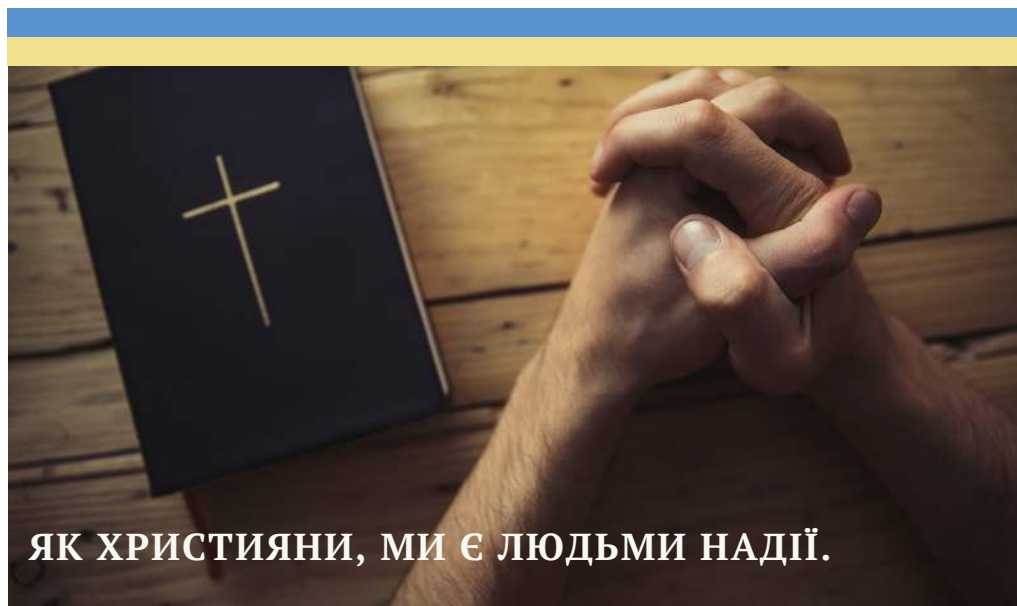
Українські та слов'янські християнські збори в Канаді – східно-православні, католицькі, протестантські, вільні, євангельські, п'ятидесятницькі чи незалежні – слугували центрами «першої реакції» під час цієї кризи біженців. Сприяння співробітництву між іншими канадськими Церквами та цими конгрегаціями є особливо ефективним засобом посилення гуманітарної підтримки та єкуменічного залучення. Ці нові стосунки, створені в контексті страждань, можна підтримувати в довгостроковій перспективі на взаємну користь для всіх.

## 5. ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО 24 ЛЮТОГО

Оскільки ми наближаємося до другої річниці повномасштабного вторгнення Росії в лютому, давайте продовжуватимемо свідомо підтримувати місцеві відносини з українськими та слов'янськими Церквами; заохочувати кожну канадську церкву приносити українців та їхні історії у свої церкви зосередженою молитвою; а також запросити конфесії та молитовні мережі підтримати українські громадські організації та провести молитви на публічних зібраннях 24 лютого.

## 6. ESPÉREZ LA RÉCONCILIATION

Хоча сьогодні для багатьох рани – видимі й невидимі – є ще надто свіжими, щоб думати про примирення, вкрай важливо, щоб ми ніколи не втрачали з поля зору довгостроковий процес, пов'язаний із цим, і головну надію на мир. Потрібно припинити агресію і деструкцію. Потрібно припинити вбивства невинних людей, включно з дітьми. Тоді ми можемо почати сподіватися на справедливую реституцію. Хоча жоден людський суд не може відсудити справедливості, як це робить Бог, нам потрібна духовна надія, що походить із покаяння, проголошення правди, чуйного слухання, відшкодування, прощення, зміцнення довіри та нових обіцянок. Ми визнаємо мужність російських християн, які виступили проти війни і прагнуть працювати на благо миру.



**ЯК ХРИСТІЯНИ, МИ Є ЛЮДЬМИ НАДІЇ.**

Ми молимося, щоб страждання і невинні втрати людей, спричинені цією війною, були швидко припинені. Ми молимося, щоб Ісус, Князь миру, був з усіма тими, хто страждає, і з нами, коли ми чекаємо з надією.

*Милість та правда спіткаються,  
справедливість та мир  
поцілюються (Псалми 85:10)*



Цю пастирську заяву підготували та схвалили Канадська рада церков, Євангельське товариство Канади та Мережа миру та примирення Всесвітнього євангельського альянсу (World Evangelical Alliance's Peace & Reconciliation Network, The Evangelical Fellowship of Canada, and The Canadian Council of Churches). Канадські церковні лідери схвалили цю канадську пастирську заяву таким чином:



\* Очікується український переклад цих підписантів. \*

*The Rev. Dr. Das Sydney*

**The Rev. Dr. Das Sydney**

President

THE CANADIAN COUNCIL OF  
CHURCHES

*Dr. David Guretzki*

**Dr. David Guretzki**

President & Resident Theologian

THE EVANGELICAL FELLOWSHIP  
OF CANADA

*Rev. Joel B. Zantingh*

**Rev. Joel B. Zantingh**

Canadian Coordinator

PEACE & RECONCILIATION  
NETWORK

*Rev. Bill Allan*

**Rev. Bill Allan**

President

ASSOCIATED GOSPEL CHURCHES  
OF CANADA

*Pastor David Annoch*

**Pastor David Annoch**

New Life Church

KING CITY, ON

*Terence Borisenko*

**Terence Borisenko**

President

THE UNION OF SLAVIC  
CHURCHES OF EVANGELICAL  
CHRISTIANS AND SLAVIC  
BAPTISTS OF CANADA

*Celia Polster Cheatley*

**Celia Polster Cheatley**

Presiding Clerk

CANADIAN YEARLY MEETING OF  
THE RELIGIOUS SOCIETY OF  
FRIENDS (QUAKERS)

*Rev. Dr. Stephen Elliott*

**Rev. Dr. Stephen Elliott**

National Superintendent

THE WESLEYAN CHURCH OF  
CANADA

*L.K.(Rev. Fr.) Messale Engeda*

**L.K.(Rev. Fr.) Messale Engeda**

Head Priest and Administrator

ETHIOPIAN ORTHODOX  
TEWAHEDO CHURCH OF CANADA



*Dr. Abraham Mar Paulos  
Episcopa*

**Dr. Abraham Mar Paulos Episcopa**  
Diocesan Bishop  
DIOCESE OF NORTH AMERICA OF  
THE MAR THOMA CHURCH

*Rev. Ken Esau*

**Rev. Ken Esau**  
National Faith and Life Director  
CANADIAN CONFERENCE OF  
MENNONITE BRETHREN  
CHURCHES

*Dr. Ian Fitzpatrick*

**Dr. Ian Fitzpatrick**  
National Director  
CHURCH OF THE NAZARENE  
CANADA

*Rev. Dr. Cliff Fletcher*

**Rev. Dr. Cliff Fletcher**  
Bishop  
THE FREE METHODIST CHURCH  
IN CANADA

*The Rev. Mary Fontaine*

**The Rev. Mary Fontaine**  
Moderator of the 148th General  
Assembly  
THE PRESBYTERIAN CHURCH IN  
CANADA

*Rev. Leanne Friesen*

**Rev. Leanne Friesen**  
Executive Minister  
CANADIAN BAPTISTS OF  
ONTARIO AND QUEBEC

*Rev. William Hall*

**Rev. William Hall**  
President  
GRACE COMMUNION  
INTERNATIONAL CANADA

*The Right Rev Dr Carmen  
Lansdowne*

**The Right Rev Dr Carmen  
Lansdowne**  
Moderator  
THE UNITED CHURCH OF  
CANADA

*The Most Reverend  
Lawrence Huculak*

**The Most Reverend Lawrence  
Huculak**  
Metropolitan Archbishop of  
Winnipeg  
UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH  
IN CANADA

*Pastor Yuriy Iordakiev*

**Pastor Yuriy Iordakiev**  
The River Church  
TORONTO, ON

*The Most Reverend Jose  
Mark John Jamili*

**The Most Reverend Jose Mark  
John Jamili**  
Bishop  
APOSTOLIC CATHOLIC CHURCH  
OF CANADA

*Pastor Peter Jaruzczic*

**Pastor Peter Jaruzczic**  
Grace Church  
OSHAWA, ON



*The Rev. Susan C. Johnson*

**The Rev. Susan C. Johnson**  
National Bishop  
EVANGELICAL LUTHERAN  
CHURCH IN CANADA

*Pastor Daniel Kalinovskiy*

**Pastor Daniel Kalinovskiy**  
New Life Church  
KING CITY, ON

*The Rev. John Kapteyn*

**The Rev. John Kapteyn**  
Executive Secretary  
THE REGIONAL SYNOD OF  
CANADA, REFORMED CHURCH IN  
AMERICA

*Rev. Dave Kelsey*

**Rev. Dave Kelsey**  
General Secretary  
INDEPENDENT ASSEMBLIES OF  
GOD, INTERNATIONAL | CANADA

*Rev. Doug Klassen*

**Rev. Doug Klassen**  
Executive Minister  
MENNONITE CHURCH CANADA

*Rev. Jason Krueger*

**Rev. Jason Krueger**  
Interim National Director  
CANADIAN CONFERENCE OF  
MENNONITE BRETHREN  
CHURCHES

*The Right Rev. Brian  
Magnus*

**The Right Rev. Brian Magnus**  
Bishop  
THE UNITED BRETHREN CHURCH  
IN CANADA

*Pastor Yuriy Tordakiev*

**Pastor Victor Maksimishin**  
Ukrainian Pentecostal Church  
ETOBICOKE, ON

*Rev. Charlie Mashinter*

**Rev. Charlie Mashinter**  
Executive Director  
BE IN CHRIST CHURCH OF  
CANADA

*The Most Rev. William  
T. McGrattan*

**The Most Rev. William T.  
McGrattan**  
Bishop of Calgary and  
President of  
THE CANADIAN CONFERENCE OF  
CATHOLIC BISHOPS

*Rev. Wesley Mills, MCL*

**Rev. Wesley Mills, MCL**  
President  
APOSTOLIC CHURCH OF  
PENTECOST

*Pastor Emmanuel  
Mukendy*

**Pastor Emmanuel Mukendy**  
Church of Eternal Word  
TORONTO, ON



*Pastor Valerij Narivonchik*

**Pastor Valerij Narivonchik**  
Power of the Cross Church  
TORONTO, ON

*The Most Rev. Linda Nicholls*

**The Most Rev. Linda Nicholls**  
Archbishop and Primate  
THE ANGLICAN CHURCH OF  
CANADA

*The Rev. Jean-Daniel O'Donnada*

**The Rev. Jean-Daniel O'Donnada**  
National Pastor  
CHRISTIAN CHURCH (DISCIPLES  
OF CHRIST) IN CANADA

*Rev. Rob Ogilvie*

**Rev. Rob Ogilvie**  
Executive Minister  
CANADIAN BAPTISTS OF  
WESTERN CANADA

*Rev. Dr. David Schrader*

**Rev. Dr. David Schrader**  
National Pastor  
CONGREGATIONAL CHRISTIAN  
CHURCHES IN CANADA

*Yehuda Silverman*

**Yehuda Silverman**  
Peace Program Coordinator  
CANADIAN FRIENDS SERVICE  
COMMITTEE (QUAKERS)

*His Eminence Archbishop  
Metropolitan Sotirios*

**His Eminence Archbishop  
Metropolitan Sotirios**  
GREEK ORTHODOX  
ARCHDIOCESE OF CANADA

*Rev. Cam Stuart*

**Rev. Cam Stuart**  
National Director (Appointee)  
CANADIAN CONFERENCE OF  
MENNONITE BRETHREN  
CHURCHES

*Rev. William Taylor*

**Rev. William Taylor**  
Executive Director  
EVANGELICAL FREE CHURCH OF  
CANADA

*Rev. David Wells, M.A.*

**Rev. David Wells, M.A.**  
General Superintendent  
PENTECOSTAL ASSEMBLIES OF  
CANADA

*Pastor Andriy Zolotaryov*

**Pastor Andriy Zolotaryov**  
Ukrainian Bible Church  
ABBOTSFORD, BC

*Rev. Steve Falkiner*

**Rev. Steve Falkiner**  
President  
FOURSQUARE GOSPEL CHURCH  
OF CANADA







<https://conseildeseglises.ca/>

47 Queen's Park Crescent East  
Toronto, ON M5S 2C3  
(416)972-9494  
[info@councilofchurches.ca](mailto:info@councilofchurches.ca)



[www.evangelicalfellowship.ca](http://www.evangelicalfellowship.ca)

275 Slater Street, Suite 810  
Ottawa, ON K1P 5H9  
(613)233-9868  
[ottawa@theEFC.ca](mailto:ottawa@theEFC.ca)



[www.reconciledworld.net](http://www.reconciledworld.net)

Peace and Reconciliation Network of the WEA  
c/o The Evangelical Fellowship of Canada  
10 Huntingdale Blvd  
Scarborough ON M1W2S5  
(905) 479-5885  
[info@reconciled.world](mailto:info@reconciled.world)